

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA UOKiK W POZNANIU**

ul. Zielona 8, 61-851 Poznań
Tel. (0-61) 852-15-17, 852-77-50, Fax (0-61) 851-86-44
E-mail: poznan@uokik.gov.pl

Poznań, dnia 8 października 2008r.

RPZ- 61/12/08/JM

DECYZJA nr RPZ 36/2008

Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. nr 134, poz. 939), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko Katarzynie Pirszel prowadzącej Prywatne Przedszkole Polsko- Angielskie „Green House” w Poznaniu

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, określoną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy, działania Katarzyny Pirszel prowadzącej Prywatne Przedszkole Polsko- Angielskie „Green House” w Poznaniu, polegające na stosowaniu we wzorcu umowy o nazwie: „umowa” postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, o treści:

1. Cena za te zajęcia (lekcje jęz. angielskiego, rytmiki i tańca towarzyskiego- przyp. Urzędu) jest wliczona w opłatę za Przedszkole, która wynosi, ale może ulec zmianie **(pkt 5)**
2. (...) W przypadku nie uiszczenia odpłatności w terminie pobiera się 5 zł za każdy dzień zwłoki (...) **(pkt 6)**
3. Nieuregulowanie należności do dnia 15 bieżącego miesiąca spowoduje wykreślenie dziecka z listy przedszkolaków. W wyjątkowych przypadkach termin opłaty może zostać przedłużony po uprzednim uzgodnieniu z dyrektorem przedszkola w dniach 1-5 danego miesiąca **(pkt 6)**

i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 1 września 2008r.

Uzasadnienie

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów- Delegatura w Poznaniu wszczął z urzędu postępowanie wyjaśniające mające na celu kontrolę wzorców umów stosowanych w obrocie konsumenckim przez przedszkola niepubliczne działające na terenie województwa wielkopolskiego, pod kątem zgodności ich treści z przepisami art. 385¹- 385³ Kodeksu cywilnego, z uwzględnieniem klauzul wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone.

W ramach postępowania wyjaśniającego dokonano m.in. analizy wzorca umowy o nazwie: „umowa” stosowanego w obrocie konsumenckim przez Katarzynę Pirszel prowadzącą Prywatne Przedszkole Polsko- Angielskie „Green House” w Poznaniu (dalej: Przedsiębiorca). Kontrola ww. wzorca wykazała, że zawarto w nim postanowienia, które mogą naruszać zbiorowe interesy konsumentów. Uzasadniało to postawienie Przedsiębiorcy zarzutu stosowania postanowień uznanych przez Sąd Okręgowy w Warszawie- Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: SOKiK) za niedozwolone i wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego.

Postanowieniem z dnia 28 kwietnia 2008r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: Prezes Urzędu) wszczął zatem z urzędu postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, w związku z podejrzeniem stosowania przez Przedsiębiorcę, praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na stosowaniu we wzorcu umowy o nazwie: „umowa”, postanowień wpisanych do rejestru niedozwolonych postanowień umownych, o treści:

1. Cena za te zajęcia (lekcje jęz. angielskiego, rytmiki i tańca towarzyskiego- przyp. Urzędu) jest wliczona w opłatę za Przedszkole, która wynosi, ale może ulec zmianie **(pkt 5)**
2. (...) W przypadku nie uiszczenia odpłatności w terminie pobiera się 5 zł za każdy dzień zwłoki (...) **(pkt 6)**
3. Nieuregulowanie należności do dnia 15 bieżącego miesiąca spowoduje wykreślenie dziecka z listy przedszkolaków. W wyjątkowych przypadkach termin opłaty może zostać przedłużony po uprzednim uzgodnieniu z dyrektorem przedszkola w dniach 1-5 danego miesiąca **(pkt 6)**.

Przedsiębiorca zawiadomiony o wszczęciu postępowania administracyjnego, pismem z dnia 26 czerwca 2008r. poinformował, że dokonał zmiany wzorca umów zawieranych z rodzicami *i w związku z końcem roku przedszkolnego wszyscy rodzice dzieci uczęszczających do Przedszkola otrzymali nowe wzorce poprawionych umów*. Przedkładając nowy wzorzec umowy, pismem z dnia 19 września 2008r. Przedsiębiorca poinformował, że wzorzec ten uwzględnia zmiany kwestionowanych postanowień zgodnie z zaleceniami Urzędu i jest stosowany w Przedszkolu od dnia 1 września 2008r. Oświadczył jednocześnie, że *w roku szkolnym 2008/2009 wszystkie umowy zostały zawarte według nowego wzorca*.

Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

Katarzyna Pirszel została wpisana do ewidencji placówek prowadzących działalność oświatową jako prowadząca Prywatny Punkt Przedszkolny przy ul. Lubeckiego 30a w Poznaniu przez Kuratora Oświaty i Wychowania w Poznaniu w dniu 7 stycznia 1992r.

W ramach prowadzonej działalności Przedsiębiorca zawiera z rodzicami dzieci uczęszczających do Przedszkola umowy, które określają m.in. wzajemne prawa i obowiązki stron, zasady ponoszenia opłat za świadczone przez Przedszkole usługi oraz skutki ich niewykonania. Umowy te zawierane są na czas określony tj. na okres roku przedszkolnego.

W niniejszym postępowaniu administracyjnym Prezes Urzędu zakwestionował przytoczone powyżej postanowienia pkt 5 i 6 wzorca umowy stosowanego przez Przedsiębiorcę w obrocie z konsumentami, uznając je za tożsame z postanowieniami wpisanymi do rejestru niedozwolonych postanowień umownych.

W rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone zamieszczone zostały postanowienia o następującej treści:

Poz. 848. Wysokość odpłatności ustala dyrektor placówki w oparciu o kalkulację kosztów bieżących. Odpłatność może ulec zmianie w ciągu roku szkolnego (wpis dokonany na podstawie wyroku SOKiK z dnia 6 lipca 2006r. sygn. akt XVII Amc 60/05).

Poz. 791. W przypadku opóźnienia w regulowaniu należności za kurs szkoła każdorazowo naliczy słuchaczowi karę umowną w wysokości 0,50 zł za każdy dzień zwłoki (wpis dokonany na podstawie wyroku SOKiK z dnia 13 kwietnia 2006r. sygn. akt XVII Amc 38/05).

Poz. 1016. W przypadku nie wywiązania się słuchacza z warunków określonych w § 4 pkt 1 dot. terminu płatności Szkoła może obciążyć słuchacza opłatą w wysokości 1 PLN za każdy dzień zwłoki do momentu dokonania zaległej wpłaty (wpis dokonany na podstawie wyroku SOKiK z dnia 21 listopada 2006r. sygn. akt XVII Amc 135/05).

Poz. 726. Nieusprawiedliwione zaleganie z uiszczeniem czesnego lub innych opłat spowoduje skreślenie z listy studentów (wpis dokonany na podstawie wyroku SOKiK z dnia 27 lutego 2006r. sygn. akt XVII Amc 105/04).

Przedsiębiorca przedłożył nowy wzorec umowy, w którym postanowienie pkt 5 umowy otrzymało treść: „Cena za te zajęcia jest wliczona w opłatę za Przedszkole, która wynosi”. Pkt 6 będący podstawą do pobierania opłaty za nieterminowe wpłaty należności przez konsumenta został usunięty. Z kolei pkt 6 (o treści wskazanej w pkt 3 sentencji decyzji) został zmieniony w następujący sposób: „Należność jest płatna z góry od 1 do 5 każdego miesiąca. Po tym terminie wzywa się rodziców pisemnym zawiadomieniem na adres domowy do uregulowania należności do dnia 15 danego miesiąca. W wyjątkowych przypadkach termin opłaty może zostać przedłużony po uprzednim uzgodnieniu z dyrektorem przedszkola w dniach 1-5 danego miesiąca”.

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ilekroć w ustawie jest mowa o przedsiębiorcy rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz.U. z 2007r., nr 155, poz. 1095) a także osobę fizyczną, osobę prawną, jednostkę organizacyjną nie mającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Przepis art. 2 ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2004r., nr 256, poz. 2572 ze zm.) stanowi, że system oświaty w Polsce obejmuje m.in. przedszkola, które mogą być zarówno placówkami publicznymi, jak i niepublicznymi (art. 5 ust. 1 ustawy). Z kolei, jak głosi preambula do ww. ustawy *oświata w Rzeczypospolitej Polskiej stanowi wspólne dobro całego społeczeństwa*. Świadczenie przez przedszkola edukacji w ramach systemu oświaty jest zatem usługą o charakterze użyteczności publicznej. Potwierdza to również wyrok SOKiK z dnia 5 lutego 2003r. sygn. akt XVII Ama 36/02, w uzasadnieniu którego stwierdzono m.in., że przedmiotem działania szkoły niepublicznej są usługi o charakterze użyteczności publicznej, tj. edukacja. Status przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów potwierdza także, w odniesieniu do osób organizujących lub świadczących usługi o charakterze użyteczności publicznej nie będących działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2004r. sygn. akt III SK 22/04.

Wobec powyższego należy uznać, że Katarzyna Pirszel jako osoba prowadząca Prywatne Przedszkole Polsko- Angielskie „Green House” w Poznaniu świadczy usługi edukacyjne o charakterze użyteczności publicznej, a więc jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Stosownie do art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Stwierdzenie istnienia przedmiotowej praktyki wymaga spełnienia dwóch przesłanek: bezprawności działania i naruszenia zbiorowego interesu konsumentów.

Zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone.

Art. 479⁴³ Kodeksu postępowania cywilnego rozszerza prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. Wpis do rejestru niedozwolonych postanowień umownych oznacza więc, że od tego momentu stosowanie takiej klauzuli jest zakazane we wszystkich wzorcach umownych.

W uchwale 7 sędziów z dnia 13 lipca 2006r. sygn. akt III SZP 3/2006, Sąd Najwyższy uznał, że praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 23a¹ *jest stosowanie identycznej klauzuli jak wpisana do rejestru niedozwolonych postanowień umownych przez innego przedsiębiorcę, który nie był stroną lub uczestnikiem postępowania zakończonym wpisaniem danej klauzuli do rejestru (...).* Odwołując się do argumentów o charakterze celowościowym oraz kierując się potrzebą zapewnienia skuteczności tego przepisu, Sąd Najwyższy podkreślił, że *praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów obejmuje również przypadki wprowadzenia jedynie zmian kosmetycznych, polegających na przedstawieniu szyku wyrazów lub zastąpieniu jednych wyrazów innymi, jeżeli tylko wykładnia postanowienia pozwoli stwierdzić, że jego treść mieści się w hipotezie zakazanej klauzuli. Stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru, która wywołuje takie same skutki godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej co wpisana do rejestru.*

Nie jest więc konieczna dokładna, literalna zbieżność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej. Niedozwolone będą również takie postanowienia umów, które mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru, której treść zostanie ustalona w oparciu o jej wykładnię.

W prowadzonym postępowaniu administracyjnym Prezes Urzędu zakwestionował praktykę Przedsiębiorcy polegającą na stosowaniu w obrocie konsumenckim postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych.

Zakwestionowane zostało m.in. postanowienie **pkt 5** wzorca umowy, zgodnie z którym „Cena za te zajęcia (lekcje jęz. angielskiego, rytmiki i tańca towarzyskiego- przyp. Urzędu) jest wliczona w opłatę za Przedszkole, która wynosi, ale może ulec zmianie”.

Na mocy ww. postanowienia Przedsiębiorca może, po zawarciu umowy, zmienić wysokość uiszczanej przez konsumenta opłaty za świadczone usługi. Zastrzegając prawo do zmiany wysokości opłaty, postanowienie to nie wskazuje jednocześnie ani trybu ani okoliczności, których wystąpienie uzasadniałoby dokonanie tego rodzaju zmiany warunku umowy. Postanowienie to odnosi się wprawdzie do głównego świadczenia konsumenta (wynagrodzenia za świadczone przez Przedsiębiorcę usługi), ale nie zostało sformułowane w sposób jednoznaczny. Jednocześnie w przypadku takiej zmiany konsumentowi nie zostało przyznane prawo odstąpienia od umowy. Z tych też względów postanowienie to spełnia przesłanki klauzuli niedozwolonej, o której mowa w art. 385³ pkt 20 Kodeksu cywilnego. Przepis ten za niedozwolone uznaje postanowienia umowne, które przewidują uprawnienie kontrahenta konsumenta do określenia

¹ W obowiązującej obecnie ustawie z dnia 16.02.2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów, praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów uregulowana została w art. 24.

lub podwyższenia ceny lub wynagrodzenia po zawarciu umowy, bez przyznania konsumentowi prawa odstąpienia od umowy.

W ocenie Prezesa Urzędu postanowienie to jest tożsame z klauzulą niedozwoloną wpisaną w pozycji 848 rejestru niedozwolonych postanowień umownych, na podstawie wyroku SOKiK z dnia 6 lipca 2006r. sygn. akt XVII Amc 60/05.

Wyrokiem tym za niedozwolone uznano postanowienie w brzmieniu: *Wysokość odpłatności ustala dyrektor placówki w oparciu o kalkulacje kosztów bieżących. Odpłatność może ulec zmianie w ciągu roku szkolnego.* W jego uzasadnieniu, SOKiK zakwestionował zmianę wysokości opłat obciążających konsumenta, na podstawie jednostronnej decyzji przedsiębiorcy. Sąd podkreślił, że taki zapis umowny nie wskazuje, w jakich okolicznościach i w jakich warunkach może dojść do zmiany umowy. Zmiana wysokości opłat, do których uiszczenia jest zobowiązany konsument nie jest ponadto, jak wskazano, traktowana jako zmiana umowy co powoduje, że konsument nie może od umowy odstąpić. Postanowienie to uznane zostało za niedozwolone postanowienie umowne, określone w art. 385³ pkt 20 Kodeksu cywilnego.

W ocenie Prezesa Urzędu ww. argumenty odnieść należy również do przytoczonego powyżej postanowienia pkt 5 wzorca umowy, które- podobnie jak powołana klauzula niedozwolona- w przypadku jednostronnej zmiany wysokości opłat uiszczanych przez konsumenta na rzecz Przedsiębiorcy z tytułu świadczonych usług, nie przyznaje konsumentowi prawa do odstąpienia od umowy.

Zarzut stosowania niedozwolonych postanowień umownych objął także postanowienie **pkt 6** umowy, zgodnie z którym: „W przypadku nie uiszczenia odpłatności w terminie pobiera się 5 zł za każdy dzień zwłoki”. W ocenie Prezesa Urzędu, pomimo braku bezpośredniego wskazania, określona ryczałtowo kwota pieniężna stanowi odsetki za zwłokę konsumenta w wykonaniu zobowiązania pieniężnego. Zdaniem Prezesa Urzędu, taki sposób określania odsetek jest oderwany od konkretnej kwoty zadłużenia konsumenta. Wywołuje zastrzeżenia zwłaszcza w przypadku zwłoki w zapłacie czesnego, które ma charakter świadczenia okresowego. Konsument może więc pozostawać w zwłoce z zapłatą za jeden tylko okres płatności opłat, a zgodnie z kwestionowanym zapisem, obciążony zostanie ryczałtowo określoną kwotą odsetek, w wysokości 5 zł dziennie.

Zdaniem Prezesa Urzędu ww. postanowienie jest tożsame z klauzulami niedozwolonymi wpisanymi w pozycjach: 791 i 1016 rejestru niedozwolonych postanowień umownych.

SOKiK wyrokiem z dnia 21 listopada 2006r. sygn. akt XVII Amc 135/05 uznał za niedozwolone postanowienie o treści: *W przypadku nie wywiązania się słuchacza z warunków określonych w § 4 pkt 1 dot. terminu płatności Szkoła może obciążyć słuchacza opłatą w wysokości 1 PLN za każdy dzień zwłoki do momentu dokonania zaległej wpłaty* (pozycja 1016 rejestru).

Podobne postanowienie uznano za niedozwolone wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2006r. sygn. akt XVII Amc 38/05: *W przypadku opóźnienia w regulowaniu należności za kurs szkoła każdorazowo naliczy słuchaczowi karę umowną w wysokości 0,50 zł za każdy dzień zwłoki* (pozycja 791 rejestru). W uzasadnieniu tego wyroku podkreślono, że zgodnie z art. 385¹ § 1 Kodeksu cywilnego niedozwolone są postanowienia umowne, które kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Taki charakter mają zdaniem Sądu postanowienia ustalające odsetki w wysokości 0,50 zł za każdy dzień zwłoki, które są rażąco wygórowane.

W ocenie Prezesa Urzędu ww. stanowisko jest uzasadnione także w odniesieniu do kwestionowanego postanowienia, skoro zgodnie z jego treścią konsument obciążony jest obowiązkiem zapłaty odsetek w wysokości 5 zł za każdy dzień zwłoki, a więc ustalonymi na poziomie znacznie wyższym, niż wskazany w przytoczonych klauzulach niedozwolonych.

Za niedozwolone uznano ponadto postanowienie przewidujące, że „Nieuregulowanie należności do dnia 15 bieżącego miesiąca spowoduje wykreślenie dziecka z listy przedszkolaków. W wyjątkowych przypadkach termin opłaty może zostać przedłużony po uprzednim uzgodnieniu z dyrektorem przedszkola w dniach 1-5 danego miesiąca” (pkt 6).

Zdaniem Prezesa Urzędu postanowienie to kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza jego interesy (art. 385¹§ 1 Kodeksu cywilnego). Dobre obyczaje we wzajemnych relacjach Przedsiębiorcy i konsumentów wymagają bowiem, aby w omówionym przypadku zastosowanie znalazł przepis art. 491 §1 Kodeksu cywilnego. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli jedna ze stron dopuszcza się zwłoki w wykonaniu zobowiązania z umowy wzajemnej, druga strona może wyznaczyć jej odpowiedni dodatkowy termin do wykonania z zagrożeniem, iż w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu będzie uprawniona do odstąpienia od umowy. Dopiero zatem po upływie dodatkowego, wyznaczonego konsumentowi terminu do wykonania świadczenia pieniężnego, Przedsiębiorca winien mieć zapewnione prawo do odstąpienia od umowy i skreślenia dziecka z listy wychowanków.

Wyrokiem z dnia 27 lutego 2006r. sygn. akt XVII Amc 105/04, SOKiK uznał za niedozwolone postanowienie o treści: *Nieusprawiedliwione żądanie z uiszczeniem częściowego lub innych opłat spowoduje skreślenie z listy studentów*. Postanowienie to zostało następnie wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych w pozycji 726.

W ocenie Prezesa Urzędu, kwestionowane postanowienie jest tożsame z ww. klauzulą abuzywną. Obydwa porównywane zapisy wywołują tożsame skutki prawne, wiążąc prawo Przedsiębiorcy do rozwiązania umowy (skreślenia dziecka z listy wychowanków, skreślenia z listy studentów) z niewykonaniem zobowiązania pieniężnego przez konsumenta, bez uprzedniego wyznaczenia konsumentowi dodatkowego terminu do jego zapłaty.

Analiza porównawcza zakwestionowanych postanowień oraz przedstawionych powyżej postanowień wpisanych do rejestru niedozwolonych postanowień umownych wskazuje, że kwestionowane postanowienia wyczerpują przesłanki postanowień uznanych za niedozwolone. Zakwestionowane zapisy umowy nie mają wprawdzie identycznego brzmienia, jednakże w ocenie Prezesa Urzędu, wykładnia ich treści prowadzi do wniosku, że mieszczą się w hipotezach przytoczonych klauzul niedozwolonych. Przesądza to o uznaniu, że wykazana została bezprawność działania Przedsiębiorcy, polegająca na stosowaniu w obrocie konsumenckim postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych.

Do stwierdzenia stosowania przedmiotowej praktyki niezbędne jest ponadto wykazanie, iż bezprawne działanie przedsiębiorcy godzące w interes konsumentów dotyczyło tzw. zbiorowego interesu konsumentów. Zbiorowe interesy konsumentów to prawa nieograniczonej liczby konsumentów, nie stanowią przy tym sumy indywidualnych interesów dającej się określić, nawet licznej grupy konsumentów. W niniejszej sprawie mamy do czynienia z naruszeniem interesów nieograniczonej liczby konsumentów, których nie da się zidentyfikować- potencjalnych klientów Przedsiębiorcy. Niezgodnym z prawem działaniem Przedsiębiorcy mogła bowiem zostać dotknięta nieograniczona liczba osób, tzn. wszystkie osoby zawierające z nim umowy, na mocy których Przedsiębiorca świadczy usługi edukacyjne.

W świetle powyższego, w niniejszej sprawie spełnione zostały przesłanki niezbędne do przypisania Przedsiębiorcy praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów; wykazana została zarówno bezprawność jego działania jak i naruszenie zbiorowego interesu konsumentów.

Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24, Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą

zaniechanie jej stosowania. Ciężar udowodnienia okoliczności zaniechania stosowania zarzucanej praktyki spoczywa na przedsiębiorcy (ust. 3 art. 27).

W trakcie prowadzonego postępowania Przedsiębiorca oświadczył, że od dnia 1 września 2008r. stosuje nowy wzorzec umowy i zgodnie z jego postanowieniami zawarł wszystkie umowy z rodzicami dzieci uczęszczających do Przedszkola w roku przedszkolnym 2008/2009. W nowym wzorcu postanowienia pkt 5 i 6 (o treści wskazanej w pkt 3 sentencji decyzji) zostały zmienione w sposób uwzględniający, w ocenie Prezesa Urzędu, obowiązujące przepisy prawa, w szczególności art. 385 i nast. Kodeksu cywilnego. Z kolei pkt 6, przyznający Przedsiębiorcy prawo do pobierania odsetek w wysokości 5 zł za każdy dzień zwłoki w płatności, został usunięty. Mając na uwadze, że Przedsiębiorca zawiera umowy na czas określony tj. okres roku przedszkolnego, ww. okoliczności przesądzają, zdaniem Prezesa Urzędu, o uznaniu, że postanowienia nowego wzorca zostały wprowadzone do obrotu konsumenckiego, a tym samym z dniem 1 września 2008r. Przedsiębiorca zaniechał stosowania zarzucanej mu praktyki.

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu może w drodze decyzji nałożyć na przedsiębiorcę, który dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, w rozumieniu art. 24 ustawy, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary.

Z powołanego wyżej przepisu wynika, że kara pieniężna ma charakter fakultatywny. Zatem o tym, czy w konkretnej sprawie w odniesieniu do wskazanego przedsiębiorcy zasadne jest nałożenie kary pieniężnej decyduje, w ramach uznania administracyjnego, Prezes Urzędu. Zwrócić należy uwagę, że przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie określają jakichkolwiek przesłanek, od których uzależnione byłoby podjęcie decyzji o nałożeniu kary. Ustawodawca wskazał jedynie w art. 111 cyt. ustawy te okoliczności, które Prezes Urzędu winien uwzględnić decydując o wymiarze kary pieniężnej.

Biorąc pod uwagę okoliczności sprawy, Prezes Urzędu uznał, że nałożenie na Przedsiębiorcę kary pieniężnej nie jest uzasadnione. Podkreślić należy, że Przedsiębiorca po wszczęciu postępowania administracyjnego opracował nowy wzorzec umowy, z którego kwestionowane klauzule niedozwolone zostały usunięte. Wszystkie umowy z rodzicami dzieci uczęszczających do Przedszkola w roku przedszkolnym 2008/2009 zawarte zostały zgodnie z postanowieniami nowego wzorca umowy. Bezpośrednim skutkiem wszczęcia wobec Przedsiębiorcy postępowania administracyjnego było więc dostosowanie jego działań do obowiązujących przepisów prawa. Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, że Przedsiębiorca dopuścił się po raz pierwszy naruszenia zbiorowych interesów konsumentów. W ocenie Prezesa Urzędu, wskazane powyżej okoliczności sprawy pozwalają na nie nakładanie na Przedsiębiorcę kary pieniężnej.

Wobec powyższego orzeczono, jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie- Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwóch tygodni od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów- Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Poznaniu.

Otrzymuje:

Katarzyna Pirszel- Prywatne Przedszkole
Polsko- Angielskie „Green House”
ul. Lubeckiego 30a
60-348 Poznań

